

***Analys av
superettanföreningarnas
ekonomi 2003***

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Föreningarnas resultat	3
Föreningarnas intäkter	5
Föreningarnas kostnader	7
Föreningarnas spelartransfers	10
Föreningarnas Eget kapital, soliditet m m samt Elitlicensens regler i korthet	11
Samband mellan föreningarnas utgifter och tabellposition 2003	13
Sammanfattning	14

Analys av ekonomin i superettanföreningarna 2003

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i föreningarna i Superettan för år 2003. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av föreningarna samt deras årsbokslut, vilka är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Från och med år 2000 består Superettan av 16 föreningar. Vid jämförelser med åren före år 2000 har jämförelse gjorts med gamla division 1, som omfattade 28 föreningar.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om ej annat anges.

Superettanföreningarnas resultat

Föreningarna i Superettan redovisade 2003 sammantaget ett överskott uppgående till 0,8 mkr (2002: - 0,1 mkr). I årets resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt netto av spelarin- och uthyrning) på 16,2 mkr (2002: + 6,2 mkr). Detta innebär att resultatet från verksamhet exklusive spelaromsättning för föreningarna i Superettan var ett underskott 15,4 mkr (2002: - 6,3 mkr), vilket är 9,1 mkr sämre än år 2002.

Resultatets beståndsdelar 2003, mkr

	<u>2003</u>	<u>2002</u>	<u>2001</u>
Driftresultat	- 16,2	- 10,0	- 1,0
Spelaromsättning	+ 16,2	+ 6,2	- 5,6
Räntenetto	+ 0,2	- 0,6	- 0,9
Extraordinära poster	+ 0,6	+ 4,3	+ 0,0
Redovisat resultat	+ 0,8	- 0,1	- 7,5

Tabell 1

Av de 16 föreningarna i Superettan redovisade 9 föreningar överskott och 7 föreningar underskott 2002. Föregående redovisade samma antal föreningar överskott respektive underskott.

Såväl redovisat resultat som driftsresultat per förening varierar kraftigt. Av tabell 2 framgår respektive resultat per förening. I redovisat resultat ingår spelarnetto medan detta exkluderats i driftsresultatet, där även finansiella poster exkluderats.

Resultat per förening 2003, mkr

	<u>Redovisat</u> <u>resultat</u>	<u>Drift-</u> <u>Resultat</u>	<u>Spelarom-</u> <u>sättning</u>	<u>Finansiellt</u>	<u>Extra-</u> <u>ordinärt</u>
BK Häcken	+ 10,3	+ 3,2	+ 7,3	- 0,2	0,0
Åtvidabergs FF	+ 1,3	+ 1,0	+ 0,4	- 0,1	0,0
Assyriska Föreningen	+ 0,7	+ 0,2	+ 0,5	0,0	0,0
FC Café Opera	+ 0,5	- 0,4	+ 1,1	- 0,2	0,0
Falkenbergs FF	+ 0,4	+ 0,5	0,0	- 0,1	0,0
IF Sylvia	+ 0,3	+ 0,3	0,0	0,0	0,0
Gefle IF	+ 0,1	+ 0,1	0,0	0,0	0,0
Västerås SK FK	+ 0,0	- 0,1	+ 0,1	0,0	0,0
IF Brommapojkarna	+ 0,0	- 1,7	+ 1,5	+ 0,2	0,0
Västra Frölunda IF	- 0,2	- 2,9	+ 2,2	- 0,1	+ 0,6
BK Forward	- 0,3	- 0,3	0,0	0,0	0,0
Bodens BK	- 1,1	- 1,0	- 0,1	0,0	0,0
Trelleborgs FF	- 1,8	- 1,1	- 0,7	0,0	0,0
IFK Norrköping	- 2,2	- 8,0	+ 5,3	+ 0,5	0,0
IFK Malmö	- 2,5	- 1,8	- 0,5	- 0,2	0,0
Kalmar FF	- 4,7	- 4,2	- 0,9	+ 0,4	0,0
* Superettan totalt	+ 0,8	- 16,2	16,2	+ 0,2	+ 0,6

Tabell 2

Flera av Superettans föreningar har svårt att få driften att gå ihop. Antalet föreningar som redovisade negativa driftsresultat var under år 2003 tio stycken av sexton, vilket är en ökning jämfört med år 2002, då det var nio av sexton föreningar som redovisade driftunderskott.

Spelarförsäljning till utlandet är inte samma möjliga inkomstkälla för föreningarna i Superettan som för de allsvenska föreningarna. Föreningarna i Superettan får snarare rollen av leverantör av spelare till de allsvenska föreningarna när dessa försålt spelare till utlandet. I de fall det finns klausul om ersättning till Superettanförening vid vidareförsäljning från allsvensk förening till utlandet kan dock detta ge betydande kassatillskott.

Superettanföreningarnas intäkter

Intäkterna i Superettanföreningarna (exklusive ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter) uppgick år 2003 till 233 mkr (2002: 199 mkr), vilket var en ökning med 17 %.

Bland intäkterna ingick spelarförsäljningar brutto med 24,6 mkr (2002: 18,4).

Totala intäkter Superettan 2000-2003 respektive division 1 1994 – 1999, mkr

	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>
Ordinarie drift	145	170	195	210	157	231	180	144	181	208
Spelarförsäljning	10	15	15	20	23	23	34	10	18	25
* Totalt	155	195	210	230	180	254	214	154	199	233
* Genomsnitt/fören.	5,5	7,0	7,5	8,2	6,4	9,1	13,4	9,6	12,4	14,6
* Ordin. Drift % tot	93%	87%	93%	91%	87%	91%	84%	94%	91 %	89 %

Tabell 3

Noteras bör att BK Häcken år 1999 spelade i gamla division 1 och år 2000 respektive 2001 i allsvenskan för att 2002 och 2003 åter spela i Superettan. BK Häckens intäkter från Gothia Cup uppgick år 1999 till 51 mkr, samt 2002 och 2003 årligen till 34 mkr. Med hänsyn även taget till detta har den genomsnittliga intäkten per förening ökat markant jämfört med innan Superettan skapades.

Noteras bör även att Malmö FF och Djurgårdens IF FF båda spelade i Superettan år 2000.

Intäktsjämförelse mellan åren 2003 och 2002, mkr

I denna jämförelse ingår även ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter.

	<u>2003</u>	<u>Andel</u>	<u>2002</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>
Publik	17,7	8 %	11,3	6 %	+ 57 %
Egna arrangemang	45,9	20 %	38,3	19 %	+ 20 %
Reklam & sponsring	63,2	27 %	46,8	23 %	+ 35 %
Tips- och mediamedel	40,7	17 %	37,8	18 %	+ 8 %
Lotteri	8,5	4 %	10,8	5 %	- 21 %
Bidrag	12,8	5 %	13,6	7 %	- 6 %
Övrigt	19,9	8 %	22,3	11 %	- 11 %
* Summa drift	208,7		180,9		
Spelarförsäljning	24,6	10 %	18,4	9 %	+ 34 %
Finansiellt intäkter	1,5	1 %	0,8	0 %	
Extraordinära intäkter	0,6	0,0 %	4,3	2 %	
* Totalt	235,4	100 %	204,4	100 %	+ 15 %

Tabell 4

Publikintäkternas ökning med 57 %, eller 6,4 mkr, beror dels av det allmänt ökade fotbollsintresset som ökat åskådarantalet på matcherna, dels att IFK Norrköping och Kalmar FF, var publiklag som hjälpte till att öka publik och publikintäkter.

Nykomlingen från division 2 Bodens BK hjälpte också till genom att bli trea i publikligan.

Även intäkterna från reklam- och sponsring ökade, med 35 % eller 16,4 mkr, till följd av det ökade fotbollsintresset såväl allmänt som för Superettan.

Tips- och mediamedel inkluderar alla de ersättningar föreningarna får via Svensk Elitfotboll (SEF), från Svenska Spel, TV samt gemensamma marknadsprojekt. Tack vare att gott samarbete har dessa intäkter fortsatt att ökat under 2003.

Som redan nämnts ovan utgör BK Häckens arrangemang Gothia Cup 34 mkr av det totala beloppet 45,9 mkr avseende egna arrangemang.

De extraordinära intäkterna under 2003 var intäkter av engångskaraktär i Västra Frölunda IF.

Intäkter per förening 2003 och 2002, mkr

I dessa intäkter exkluderas ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter

	År 2003	År 2003	År 2002	År 2002
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>spelarförs.</u>	<u>spelarförs.</u>	<u>spelarförs.</u>	<u>spelarförs.</u>
BK Häcken	62,1	53,4	51,6	45,0
IFK Norrköping	35,0	29,0	Allsvenskan	Allsvenskan
IF Brommapojkarna	17,7	16,1	17,1	16,6
Kalmar FF	15,5	15,2	Allsvenskan	Allsvenskan
Trelleborgs FF	15,4	15,1	16,8	15,7
Västerås SK FK	10,4	10,0	10,2	9,3
Åtvidabergs FF	10,2	9,5	6,4	6,3
Västra Frölunda IF	8,6	6,2	7,9	6,2
Assyriska Föreningen	8,0	7,2	7,1	7,0
Bodens BK	7,9	7,9	Division 2	Division 2
Gefle IF	7,9	7,7	7,5	7,3
Falkenbergs FF	7,6	7,3	Division 2	Division 2
FC Café Opera Djursholm	7,5	5,8	7,2	6,8
BK Forward	6,7	6,2	Division 2	Division 2
IFK Malmö	6,4	6,3	9,0	8,2
IF Sylvia	6,4	6,2	6,8	5,7
IK Brage	Division 2	Division 2	13,8	12,2
Östers IF	Allsvenskan	Allsvenskan	11,4	10,6
Mjällby AIF	Division 2	Division 2	11,2	9,3
Ängelholms FF	Division 2	Division 2	8,0	7,4
Enköpings SK FK	Allsvenskan	Allsvenskan	7,3	7,3
* Superettan totalt	233,3	209,1	199,3	180,9

Tabell 5

Man kan bl.a. notera att BK Häcken, om man exkluderar intäkterna från Gothia Cup, 34 mkr, har de näst högsta intäkterna 28,1 mkr.

Observera också att IF Brommapojkarna har en myckets stor ungdomsverksamhet, vilket ökar omsättningen.

BK Häcken, som hade de högsta intäkterna, nästan hade tio gånger så höga intäkter (inkl Gothia Cup) som IF Sylvia, som hade de lägsta intäkterna.

Superettanföreningarnas kostnader

Kostnaderna i Superettanföreningarna inklusive räntekostnader och kostnadsförda spelarköp uppgick till 234,9 mkr år 2003 (2002: 204,5 mkr), vilket var en ökning med 15 %.

Den genomsnittliga kostnaden per förening uppgick 2003 till 14,7 mkr, och 13,1 mkr om man exkluderar Gothia Cup (2002: 11,0 mkr).

Kostnadsjämförelse mellan 2003 och 2002, mkr

	<u>2003</u>	<u>Andel</u>	<u>2002</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>
Match- & träningskostnader	41,6	18 %	35,8	18 %	+ 16 %
Övriga egna arrangemang	29,5	12 %	29,9	15 %	- 1 %
Personalkostnader	112,7	49 %	101,3	49 %	+ 11 %
Administration	7,7	3 %	7,5	4 %	+ 3 %
Reklam & sponsring	11,0	5 %	7,7	4 %	+ 47 %
Lokaler	3,0	1 %	2,8	1 %	+ 7 %
Övrigt	18,2	8 %	5,1	2 %	+ 257 %
* Summa driftkostnader	223,7		190,1		
Spelarförvärv direkt kostnadsförda	4,9	2 %	5,6	3 %	-13 %
Avskrivningar balans spelarförvärv	3,2	1 %	6,8	3 %	-53 %
* S:a spelarförvärv & -avskrivningar	9,2		12,4		
Övriga avskrivningar	0,8	0 %	0,6	0 %	+ 33 %
Finansiella kostnader	1,2	1 %	1,4	1 %	+14 %
** Totalt	234,9	100%	204,5	100%	+ 15 %

Tabell 6

Bland kostnaderna ingick utgifter för spelarförvärv som kostnadsfördes direkt 2003 med 4,9 mkr (2002: 5,6 mkr) och avskrivningar avseende utgifter för balanserade spelarförvärv med 3,2 mkr (2002: 6,8 mkr).

Av kostnaderna svarade föreningarnas personalkostnader för 49 % , eller 112,7 mkr år 2003 (2002: 49 % respektive 101,3 mkr). Trots att personalkostnaderna ökat med 11 % , så har på grund av övriga större kostnadsökningar dess andel av de totala kostnaderna varit oförändrad.

De högre kostnaderna för match & träning och reklam & sponsring har sitt samband med de ökade intäkterna från matcher och sponsring.

Jämför även avsnittet ovan angående intäktsjämförelse mellan åren 2003 och 2002.

Spelarlönernas utveckling, 1997-2003, mkr

	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>
Spelarlöner	37,1	39,8	51,6	45,3	39,8	40,7	47,8
Driftskostnader	183,9	167,7	248,1	180,1	144,0	190,1	224,8
Driftskostnader exkl Gothia Cup		167,7	202,9	180,1	144,0	162,4	199,3
Förändring spelarlöner	+8,2%	+7,3 %	+29,6%	-12,4%	-12,1%	+2,2 %	+ 17 %
Spel.lönernas andel av driftskostn	20,2%	23,7%	20,8%	25,1%	27,6%	21,4 %	21,0 %
Spel.lön. and. av driftk exkl Goth Cup	20,2%	23,7%	25,4%	25,1%	27,6%	25,1 %	24,0 %

Tabell 7

De spelare som deltog i Superettan 2003 har alltså i genomsnitt fått 17 % högre ersättning än de spelare som deltog under 2002.

Till 40 % förklaras denna ökning av de spelarkontrakt som de från Allsvenskan nedflyttade IFK Norrköping och Kalmar FF hade med sig till Superettan hade större påverkan än för de nedflyttade året innan.

De ökade intäkterna, jämför ovan, har således satsats på högre spelarsättningar för att nå bättre idrottsliga prestationer.

Observera att vid spelarlönernas utveckling (exkl sociala avgifter) de 7 senaste åren ovan så ändrades antal lag från 28 år 1999 till 16 år 2000, vilket förklarar minskningen mellan dessa båda år.

Minskningen mellan år 2001 och 2000 var 12,1 %. Denna minskning berodde helt på att Malmö FF och Djurgårdens IF FF spelade i Superettan år 2000 och i allsvenskan år 2001.

Den genomsnittliga lönekostnaden för spelare per förening uppgick 2003 till 3,0 mkr (2002: 2,5 mkr).

Under år 2003 var den genomsnittliga spelarlönen per månad 11.316 kr/månad vid 12 månaders anställning (2002: 9.635 kr/månad).

Spelarlönernas andel av driftskostnader (exklusive Gothia Cup) uppgick år 2003 till 24,0 % (2002: 25,1 %).

Spelarlönernas andel av de totala driftkostnaderna har alltså minskat trots att de procentuellt sett ökat med hela 17 %.

Observera ovan att, för att få jämförbara siffror mellan åren, har särredovisning gjorts med hänsyn till om BK Häcken (och därmed Gothia Cup) finns med i Superettans (eller f d division 1) ekonomi eller inte.

Kostnaderna per förening 2003 och 2002, mkr

		År 2003	År 2003	År 2002	År 2002
		Kostn. inkl	Kostn. exkl	Kostn. inkl	Kostn. exkl
		<u>spelarförv.</u>	<u>spelarförv.</u>	<u>spelarförv.</u>	<u>spelarförv.</u>
BK Häcken	1)	51,9	50,5	51,6	48,3
IFK Norrköping		37,9	37,0	Allsvenskan	Allsvenskan
Kalmar FF		20,6	19,4	Allsvenskan	Allsvenskan
IF Brommapojkarna		17,9	17,7	17,4	16,9
Trelleborgs FF		17,2	16,1	17,5	16,3
Västerås SK/FK		10,6	10,3	10,2	9,5
Västra Frölunda IF		9,5	9,3	8,0	7,9
Bodens BK		9,1	9,0	Division 2	Division 2
IFK Malmö		8,9	8,3	9,1	7,5
Åtvidabergs FF		8,8	8,4	6,5	6,0
Gefle IF		7,9	7,6	7,4	7,3
Assyriska Föreningen		7,3	6,8	7,4	6,8
Falkenbergs FF		7,2	6,9	Division 2	Division 2
BK Forward		7,0	6,5	Division 2	Division 2
FC Café Opera Djursholm		7,0	6,5	7,3	6,3
IF Sylvia		6,1	5,7	6,1	5,7
Östers IF		Allsvenskan	Allsvenskan	14,6	14,1
IK Brage		Division 2	Division 2	13,6	13,2
Mjällby AIF		Division 2	Division 2	12,5	11,3
Ängelholms FF		Division 2	Division 2	7,8	7,7
Enköpings SK		Allsvenskan	Allsvenskan	7,5	7,3
* Superettan totalt		234,9	226,0	204,5	192,1

Tabell 8

1) Varav Gothia Cup 25,5 mkr år 2003 (2002: 27,7 mkr).

I första respektive tredje kolumnen ingår föreningens samtliga kostnader.

I kolumn två respektive fyra har från de totala kostnaderna dragits av kostnader för spelarförvärv såväl direkt i sin helhet kostnadsförda vid förvärvsåret, som kostnader från årliga avskrivningar samt kostnader för inhyrning av spelare.

Skillnaden i kostnader per förening var under år 2002 större än under föregående år. IFK Norrköping, som hade de högsta kostnaderna, 37,9 mkr, hade drygt sex gånger högre kostnader än IF Sylvia, som hade de lägsta kostnaderna, 6,1 mkr.

Jämför även avsnitten dels ovan angående intäkterna per förening samt nedan samband mellan föreningarnas utgifter och tabellposition.

Spelartransfers

Spelarförsäljningarna i Superettan återhämtade sig 2002, från en klart lägre omsättning under 2001. Spelarförsäljningarna brutto uppgick till 18,4 mkr 2002 (2001: 10,1 och 2000: 33,7 mkr).

BK Häcken sålde spelare för 6,6 mkr, och var därmed den förening som sålde spelare för mest.

Spelarförvärv gjordes till det lägsta samlade beloppet under åren 1995-2002.

De totala spelarköpen 2002 uppgick till 9,0 mkr (2001: 9,9 mkr) varav 5,1 mkr kostnadsförts direkt (2001: 7,4 mkr) och 3,9 mkr redovisats i balansräkningen (2001: 2,5 mkr).

BK Häcken var den förening som köpte spelare för mest pengar med 1,8 mkr.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv Superettan 2000-2003 och division 1 1996-1999, mkr

	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>
Spelarförsäljningar	19,7	23,4	22,7	22,8	33,7	10,1	18,4	24,2
Spelarförvärv, dir kostn.förda	12,3	15,7	15,7	15,9	11,6	7,4	5,1	4,9
Spelarförvärv, balanserade 1)		2,4	0,4	4,6	1,7	2,5	3,9	4,8

1) Uppgift saknas 1996

Tabell 9

Åtta föreningar i Superettan kostnadsförde sina externa spelarförvärv direkt, och åtta redovisade sina utgifter för externa spelarförvärv i balansräkningen 2003. Antalet föreningar vilka balanserar sina utgifter för externa spelarförvärv var under 2002 sex.

Balanserat värde externa spelarförvärv Superettan 2000-2003 och division 1 1996-1999, mkr

	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>
Bokfört spelarkapital	4,3	7,2	6,3	8,9	8,2	3,5	1,7	3,3
Antal fören. som bal. Utg.	5	5	3	5	4	8	6	8

Tabell 10

Det totala balanserade värdet av spelarförvärv i Superettan uppgick sista december 2003 till 3,3 mkr (2002: 1,7 mkr).

Genomgående, i de fall spelarna är upptagna till värde i balansräkningen, värderas de till anskaffningsvärde och skrivs av över kontraktstiden, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelare som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv och det är inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper följer för övrigt internationell praxis.

Föreningar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde, mkr</u>	<u>Balanserat värde, mkr</u>
	<u>2003</u>	<u>2002</u>
IFK Norrköping	1,3	Allsvenskan
Västra Frölunda IF	0,7	0,0
Västerås SK FK	0,5	0,0
Falkenbergs FF	0,3	Division 2
Trelleborgs FF	0,3	0,8
IFK Malmö	0,1	0,1
Assyriska Föreningen	0,0	0,2
FC Café Opera Djursh	0,0	0,4
IF Sylvia 1)	0,0	0,1
Bodens BK 2)	0,0	Division 2
Enköpings SK FK	Allsvenskan	0,2

1) 25 tkr år 2003, avrundat till 0,0 mkr.

2) 22 tkr år 2003, avrundat till 0,0 mkr.

Tabell 11

Eget kapital och soliditet för föreningarna i Superettan

Föreningarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till 26,4 mkr den sista december 2003 (2002: 7,7 mkr). De främsta förklaringarna till denna förbättring är att BK Häcken förbättrat sitt egna kapital med 10,3 mkr, samt att Bodens BK (+ 6,6 mkr) nyuppflyttats från division 2, och att Enköpings SK (2002: - 3,4 mkr) flyttats upp till Allsvenskan.

Av föreningarna i Superettan redovisade tolv stycken ett positivt eget kapital, och fyra stycken ett kapitalunderskott.

Föregående år redovisade samma antal föreningar som under 2003 positivt respektive negativt eget kapital.

I det samlade egna kapitalet 26,4 mkr ingår balanserade externa spelarförvärv med 3,3 mkr (2002: 1,7).

	<u>Eget kapital, mkr</u>	<u>Soliditet</u>	<u>Elitlicenskonskvens</u>
BK Häcken	+ 11,1	48 %	Licens för säsongen 2005
Bodens BK	+ 6,6	84 %	Licens för säsongen 2005
Gefle IF	+ 3,2	63 %	Licens för säsongen 2005
Västra Frölunda IF	+ 3,1	31 %	Licens för säsongen 2005
Kalmar FF	+ 2,9	48 %	Licens för säsongen 2005
IF Brommapojkarna	+ 1,3	51 %	Licens för säsongen 2005
FC Café Opera Djursholm	+ 0,6	21 %	Licens för säsongen 2005
Assyriska Föreningen	+ 0,6	15 %	Licens för säsongen 2005
Västerås SK FK	+ 0,3	11 %	Licens för säsongen 2005
IFK Norrköping	+ 0,3	2 %	Licens för säsongen 2005
Trelleborgs FF	+ 0,2	3 %	Licens för säsongen 2005
Åtvidabergs FF	+ 0,0	2 %	Licens för säsongen 2005
IF Sylvia	- 0,3	Negativ	Ej aktuellt, spelar i division 2 år 2004
Falkenbergs FF	- 0,5	Negativ	Kontrollbalansräkning per 30/6
BK Forward	- 0,5	Negativ	Ej aktuellt, spelar i division 2 år 2004
IFK Malmö	- 2,5	Negativ	Ej aktuellt, spelar i division 2 år 2004
Totalt	+ 26,4		

Tabell 12

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Boksluten 2003 ligger således till grund för licensbehandlingen inför säsongen 2005.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en förening inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året (d v s avseende 2003 års bokslut hur man under år 2004) skall uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs föreningen att senast den 1/9 inlämna en kontrollbalansräkning per den 30/6. Om även den visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november (när detta skrivs närmast december 2004).

Följer föreningen en godkänd handlingsplan (som godkänts under 2003) så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut (d v s årsbokslut avseende år 2003) erhålles elitlicens för nästkommande säsongen, d v s säsongen 2005.

Om man inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut (d v s i årsbokslutet avseende år 2003) fortfarande har negativt eget kapital åläggs föreningen att upprätta en kontrollbalansräkning per den 30 juni (2004) och inlämna denna senast den 1 september (d v s år 2004). Om denna visar negativt eget kapital och synnerliga skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong (d v s inför säsongen år 2005) Beslut om detta fattas av Representantskapet i december (närmast december 2004).

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Superettanföreningarnas egna kapital och redovisade resultat 2003, tkr

	<u>Eget kapital</u>	<u>Redovisat resultat</u>
BK Häcken	+ 11,1	+ 10,3
Bodens BK	+ 6,6	- 1,1
Gefle IF	+ 3,2	+ 0,1
Västra Frölunda IF	+ 3,1	- 0,2
Kalmar FF	+ 2,9	- 4,7
IF Brommapojkarna	+ 1,3	+ 0,0
FC Café Opera Djursholm	+ 0,6	+ 0,5
Assyriska Föreningen	+ 0,6	+ 0,7
Västerås SK FK	+ 0,3	+ 0,0
IFK Norrköping	+ 0,3	- 2,2
Trelleborgs FF	+ 0,2	- 1,8
Åtvidabergs FF	+ 0,0	+ 1,3
IF Sylvia	- 0,3	+ 0,3
Falkenbergs FF	- 0,5	+ 0,4
BK Forward	- 0,5	- 0,3
IFK Malmö	- 2,5	- 2,5
* Superettan totalt	+ 26,4	+ 0,8

Slutsatsen av ovanstående kan vara att föreningar som måste vara försiktiga under 2004 så att deras finansiella ställning inte blir mycket besvärlig är IFK Malmö, IFK Norrköping och BK Forward.

Nämnas kan att Kalmar FF och Trelleborgs FF flyttats upp till Allsvenskan år 2004, och därmed får en annan intäktspotential.

Samband mellan föreningarnas utgifter och tabellposition 2003

	<u>Rangordning efter utgifter</u>	<u>Tabellposition</u>
BK Häcken	1	3
IFK Norrköping	2	9
Kalmar FF	3	1
IF Brommapojkarna	4	6
Trelleborgs FF	5	2
Västerås SK/FK	6	12
Västra Frölunda IF	7	5
Bodens BK	8	11
IFK Malmö	9	14
Åtvidabergs FF	10	4
Gefle IF	11	8
Assyriska Föreningen	12	10
Falkenbergs FF	13	13
BK Forward	14	15
FC Café Opera Djursholm	15	7
IF Sylvia	16	16

Tabell 14

Slutsatsen av ovanstående är att det för de flesta föreningar i Superettan synes råda ett samband mellan rangordningen utifrån utgifter och årets tabellposition. För de båda till allsvenskan uppflyttade lagen Kalmar FF och Trelleborgs FF förefaller det att råda ett visst, men inte helt, samband.

BK Häcken har 25,5 mkr i kostnader avseende Gothia Cup, om dessa exkluderas blir BK Häckens rangordning tvåa.

IF Brommapojkarna har Sveriges största ungdomsverksamhet, vilket förklarar deras utgiftsnivå.

De nyligen från allsvenskan nedflyttade lagen IFK Norrköping och Kalmar FF har det klassiska problemet att man sitter fast i kostnader som under det första året i den lägre serien är svåra att till fullo ta sig ur.

Åtvidabergs FF har samarbetsavtal med Djurgårdens IF FF och FC Café Opera Djursholm har samarbetsavtal med AIK, vilket kan vara en förklaring till att kostnaderna är förhållandevis låga i förhållande till tabellpositionerna.

Föreningar med tabellposition som är högre än kostnadsranking kan eventuellt ha hittat metoder att arbeta som är bättre än de övriga föreningarna.

Förmågan att kunna hushålla med resurser är ju per definition ordet ekonomi, varför det därför säkert finns anledning för fler föreningar att ta lärdom av arbetssätten i dessa föreningar under år 2004.

Sammanfattning

Föreningarna i Superettan redovisade 2003 sammantaget ett överskott uppgående 0,8 mkr (2002: -0,1 mkr). I årets resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt spelarin- och uthyrning) på 16,2 mkr (2002: + 6,2mkr).

Detta innebär att resultatet från verksamhet exklusive spelaromsättning för föreningarna i Superettan var ett underskott 15,4 mkr (2002: -6,3 mkr).

Detta ökade underskott är för framtiden viktigt att snabbt minska, då man inte kan räkna med att netton från spelaromsättning alltid kan skapa överskott som kan kompensera dessa underskott.

Både intäkter och kostnader ökade i Superettan under år 2003 jämfört med år 2002. Den främsta förklaringen är att IFK Norrköping och Kalmar FF var publiklag, att publiksiffrorna allmänt ökade i Superettan, samt att intäkter från sponsring & reklamförsäljning ökade till följd av såväl den ökade publiken som det allmänt ökade fotbollsintresset.

Den genomsnittliga intäkten per förening uppgick till 14,6 mkr (2002: 12,8 mkr), eller 12,4 mkr (2002: 10,6) om man exkluderar Gothia Cup.

De totala kostnaderna ökade med 15 % till 234,9 mkr inklusive Gothia Cup. Den genomsnittliga kostnaden per förening uppgick till 14,7 mkr (2002: 12,8 mkr) inklusive Gothia Cup och 13,1 mkr (2002: 11,0 mkr) exklusive Gothia Cup.

Under år 2003 var den genomsnittliga spelarlönen per månad 11.316 kr/månad vid 12 månaders anställning (2002: 9.635 kr/månad).

Föreningarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till 26,4 mkr för 2003 (2002: + 7,7 mkr). De främsta förklaringarna till denna förbättring är att BK Häcken förbättrat sitt egna kapital med 10,3 mkr, att Bodens BK (+ 6,6 mkr) flyttats upp i Superettan samt att Enköpings SK FK (2002: - 3,4 mkr) flyttats upp i Allsvenskan.

Av föreningarna i Superettan redovisar tolv stycken ett positivt eget kapital, och fyra stycken ett kapitalunderskott. Föregående år redovisade samma antal föreningar som under 2002 positivt respektive negativt eget kapital.

Utvecklingen kan därför sägas gå i rätt riktning. Det samlade egna kapitalet ökade och nio föreningar redovisade positivt resultat under 2003.

Allmänt sett är de flesta föreningarna underkapitaliserade. Vägar att stärka sina positioner kan t ex vara satsningar på spelarförädlingar med syfte vidareförsäljning till allsvenska eller utland, ökade publikintäkter, mer prestationsbundna spelarersättningar, inkomstbringande sidoverksamheter som tar till vara varumärkets mervärde samt anskaffande av externt riskkapital.

Idrottsverksamhets särart är att man i verksamheten har att arbeta parallellt med såväl verksamhetsmål i form av sportsliga elitmål och sociala idrottsliga breddmål, som ekonomiska mål. Styrningen för att hitta balansen mellan dessa mål är inte lätt. Detta kan också vara en viktig förklaring till att föreningarna har svårt att bygga upp ett eget kapital. Kostnadsbesparingar leder lätt till sämre förutsättningar att nå verksamhets-

målen, vilka hos bl.a. många supporters ofta får den största uppmärksamheten. Införandet av Elitlicensen har dock inneburit att förståelsen för att inte ha negativt eget kapital har ökat högst väsentligt.

Man kan också uttrycka det som att skillnaden mellan företagsverksamhet och ideell föreningsverksamhet är att i ett företag är verksamhetsinnehållet ett medel för att nå målet ekonomiska överskott till ägarna, medan det i en ideell förening är ekonomin som är medlet för att nå målet ett bra verksamhetsinnehåll (som kan mätas såväl som elitlags tabellposition i Allsvenskan som den sociala breddverksamhetens kvalitet och kvantitet).

För de flesta föreningar i Superettan synes det råda ett visst samband mellan rangordningen utifrån utgifter och årets tabellposition.

Det finns dock anledning att uppmärksamma de föreningar som uppnått en tabellposition som är högre än dess ranking utifrån kostnaderna.

Förmågan att kunna hushålla med resurser är ju per definition ordet ekonomi, varför det därför säkert finns anledning för fler föreningar att ta lärdom av arbetssätten i dessa föreningar.

Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström